

101 – Simulacijski resursi

Vodič za roditelje

Sadržaj

Uvod u Vodič za roditelje.....	3
Uvod u HEADS-UP projekt	4
Vodič za roditelje	4
Što je radikalizacija?	4
Zašto su mladi ljudi podložni radikalizaciji?	5
Koji su upozoravajući znakovi radikalizacije?	5
Koji je proces radikalizacije?	6
Koja je uloga radikalizatora?	8
Koji profil osoba postaje terorist?	8
Koja vrsta pojedinca može biti podložna radikalizaciji??	8
Koliko je važan utjecaj ideologije u procesu radikalizacije?	8
Kakav je utjecaj online propagande?	9
Koje su opasnosti socijalnih medija u procesu radikalizacije?	9
Što činiš ako misliš da je netko radikaliziran ili će to tek postati?	11

Uvod u Vodič za roditelje

Ovaj skup smjernica izrađen je kako bi se roditeljima pomoglo da bolje razumiju problem radikalizacije, da se podigne svijest o karakteristikama nekoga tko je možda podložan radikalizaciji i da se identificiraju znakovi upozorenja kada je mlada osoba radikalizirana. Sadržaj ovih smjernica prikazan je u nastavku u obliku 'često postavljanih pitanja'.

Ove smjernice su razvijene od strane Future in Perspective, kao dio projekta HEADS-UP, i povezane su sa Simulacijskim resursima - Kako se događa radikalizacija (IO1). Naime, ove smjernice pomažu u objašnjavanju teorije iza onoga što smo prikazali u simulacijskim videozapisima koji pokazuju priče Jasmine i Kyle. Oba videozapisa i neki dodatni resursi dostupni su za pristup i preuzimanje s web-lokacije HEADS-UP, koju možete pogledati na adresi: www.heads-up.online.

Uvod u HEADS-UP projekt

Projekt HEADS-UP: „Podizanje svijesti o tome kako se događa radikalizacija za veću individualnu sigurnost i sigurnost zemlje“ financiran je kroz Erasmus + program 2017. i trajat će do kolovoza 2019. godine.

HEADS-UP je inovativan projekt čiji je cilj podizanje svijesti među predavačima, roditeljima i mladima diljem Europe, o procesu koji je uključen u radikalizaciju, te ranjivost mladih ljudi da postanu radikalizirani kroz današnje sveprisutno okruženje na internetu i društvenim medijima. Ovaj projekt trenutno razvija i provodi tim pružatelja usluga obrazovanja i digitalnih medija koji rade u Hrvatskoj, Češkoj, Finskoj, Irskoj, Španjolskoj, Portugalu i Velikoj Britaniji..

Vodič za roditelje

Sljedeći odjeljak pruža neka od najčešće postavljanih pitanja kada se uvodi tema radikalizacije za mlade u Europi.

Što je radikalizacija?

Na najosnovnijoj razini, radikalizacija je proces u kojem ljudi postaju radikalni. Radikalizacija nije obično događaj; radije se radi o procesu u kojem su pojedinci uvučeni u aktivnosti vezane za terorizam. U mnogim slučajevima ovaj proces se odnosi na potragu za identitetom, značenjem i zajednicom.

To je društveni proces u kojem će vršnjački odnosi (prijateljstva) vjerojatno biti značajni u uvjeravanju pojedinca da je terorizam legitiman smjer djelovanja.

Zašto su mladi ljudi podložni radikalizaciji?

Tinejdžerske godine su vrijeme velikih promjena, a mladi u ovoj fazi često traže osjećaj identiteta i pripadnosti u društvenim skupinama. To je također vrijeme kada mladi mogu postati ranjivi na druge utjecaje, kao što su radikalizatori. Pitanja pronalaženja identiteta, ne osjećaj da se uklapaju među svoje vršnjake, traženje veze s društvenom skupinom, na primjer, mogu dovesti do toga da mladi ljudi imaju nisko samopoštovanje i samopouzdanje i traže smisao u svojim životima; i to je ono što ih može učiniti ranjivim za radikalizaciju.

Postoji stereotip o ćudljivom tinejdžeru u njihovoj sobi, slušanju glasne glazbe i pobuni protiv svojih roditelja, i svi smo upoznati s ovim stereotipom jer se to događa većini mladih ljudi tijekom tinejdžerskih godina. To je obično vrijeme kada žele biti sami, lako se ljutiti i često ne vjeruju autoritetu. Zbog toga je teško razlikovati normalno tinejdžersko ponašanje i stavove koji ukazuju na to da je mlada osoba mogla biti izložena radikalizirajućim utjecajima. Važno je znati upozoravajuće znakove radikalizacije kako biste znali morate li intervenirati kao roditelj.

Koji su upozoravajući znakovi radikalizacije?

Općenito, radikalizacija među mladim ljudima može se dogoditi tijekom dugog vremenskog razdoblja. Međutim, bilo je slučajeva kada je radikalizacija izazvana određenim incidentom ili vijestima, a dogodilo se mnogo brže. Slično tome, ponekad postoje jasni znakovi upozorenja na radikalizaciju, a u drugim slučajevima promjene su manje očite.

Sljedeća ovdje navedena ponašanja namijenjena su kao vodič koji će vam pomoći u prepoznavanju moguće radikalizacije:

Vanjski izgled

- argumentativno ponašanje
- odbijanje slušanja različitih gledišta
- nevoljka angažiranost sa studentima koji su različiti
- zlostavljanje studenata koji su različiti
- prihvaćanje teorija zavjere
- osjećaj progona
- mijenjanje prijatelja i izgleda
- udaljavanje od starih prijatelja
- više ne rade stvari koje su uživali raditi
- prijelaz na novu religiju
- tajnovitost i nevoljko raspravljanje o njihovim gledištima
- suosjećajnost s ekstremističkim ideologijama i skupinama
- promjena mrežnog identiteta
- posjedovanje više od jednog mrežnog identiteta
- provođenje puno vremena na internetu ili na telefonu
- pristupanje ekstremnim internetskim sadržajima
- pridruživanje ili pokušaj pridruživanja ekstremističkim organizacijama

Vrlo dobro poznajete svoju djecu, tako da ste u poziciji prepoznati ako djeluju izvan karaktera. Vjerujte i imajte povjerenja u svoju prosudbu i potražite savjet ako osjećate da je nešto pogrešno.

Koji je process radikalizacije?

Postoje različiti modeli i pristupi koji se koriste za opisivanje procesa radikalizacije. U nastavku je opisan proces radikalizacije u četiri faze, koji naglašava određena vremena za koja se smatra da su ključni momenti u procesu

radikalizacije. Ove četiri faze uključuju:

1. Pre-radikalizacija - život pojedinaca prije radikalizacije
2. Samoidentifikacija - pojedinac počinje biti pod utjecajem radikala i polako se udaljava od svog bivšeg identiteta
3. Indoktrinacija - pojedinac dolazi da se identificira s radikalima na dubljoj razini - postaje posvećen pomaganju ili podržavanju radikalnog uzroka
4. Radikalizacija - pojedinac je voljan djelovati prema svojim novim uvjerenjima i idealima

Drugi, također, ovu ranjivost kategoriziraju kao ekstremizam kao ravnotežu ranjivosti i mogućnosti, ili čimbenike "guranja" i "povlačenja". U nastavku su prikazani neki od ključnih čimbenika koji su uključeni u proces radikalizacije.

Pritisni faktori	Faktori povlačenja
<ul style="list-style-type: none"> • Osjećaj pritužbe ili nepravde • Potreba za identitetom, značenjem, pripadnošću i / ili drugarstvom • Želja za uzbuđenjem, izazovom, avanturom • Potreba za statusom • Želja da se osjeća potrebno i značajno • Kriminalitet • Privlačenje autoritarnih ideologija • Određeni problemi mentalnog zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> • Ideologija daje smisao životu • Identifikacija s plemenitim ciljem • Postati član nove društvene skupine - kao nova obitelj • Stjecanje društvenog statusa • Pristup uzbuđenju, izazovu, avanturi • Osnažen ekstremističkim identitetom • Prodajna mjesta za kriminalnu sposobnost • Mogućnost da budete autoritarni vođa ili sljedbenik • Ekstremne ideologije mogu smisliti zbunjujući svijet

Koja je uloga radikalizatora?

Pojam "radikalizacija" koristimo za opisivanje procesa pojedinca koji se bavi ekstremističkom ideologijom - "radikalizator" je stoga netko tko utječe na druge da se uključe, održavaju i produbljuju svoje sudjelovanje u nasilnim ekstremističkim i terorističkim aktivnostima. Utjecaj radikalizatora može djelovati kao katalizator terorističkog angažmana mnogih pojedinaca koji postanu teroristi. Dok radikalizatori mogu biti vješti manipulatori, često mogu biti i pristojni, društveni, simpatični i samodisciplinirani. Takvi pojedinci mogu pokazati niz pozitivnih ponašanja i karakteristika (kao što je Tariq i njegovi prijatelji u videu), i često su te pozitivne osobine koje tim pojedincima daju moć da utječu na druge.

Kakva osoba postaje terorist?

EU i akademska istraživanja dosljedno su ukazivali na to da u EU ne postoji jedinstveni socio-demografski profil terorista, niti jedan jedini put koji bi doveo do uključivanja u ekstremizam. Teroristi dolaze iz različitih sredina i čini se da su uključeni na različite načine i iz različitih razloga.

Koja vrsta pojedinca može biti podložna radikalizaciji?

Ne postoji niti jedan tip pojedinca koji je podložan radikalizaciji, ali postoje određeni zajednički faktori, posebno pojedinci s osjetljivim stanjem svijesti, koji su izloženi ekstremističkoj ideologiji i kojima nedostaju zaštitni čimbenici (koji bi uključivali jake faktore). obitelji, prijateljima i zajednici) koji bi ih inače pomogli izolirati od radikalizacije.

Koliko je važan utjecaj ideologije na proces radikalizacije?

Iako ideologija ostaje ključna za radikalizaciju, ona se mora rješavati zajedno s psihološkim potrebama i ranjivostima. Često teroristička propaganda apelira na te psihološke potrebe, kao što je želja za statusom ili uzbuđenjem. Ideologija djeluje

kao "privlačni" čimbenik, osiguravajući okvir koji ispunjava potrebu za identitetom i dijagnostiku pomoću koje se može shvatiti osjećaj žalbe ili nepravde.

Koji je utjecaj online propagande?

Online propaganda je platforma koju ekstremisti i teroristi koriste za promicanje ideološkog materijala. Dok su formalna priopćenja za medije, kao što su online časopisi i propagandni videozapisi, važna, rast korištenja platformi društvenih medija kao što su Twitter ili Tumblr omogućio je veću uključenost 'amaterskih' ekstremističkih propagandista. Iako se veći dio tog sadržaja može sastojati od repostiranog materijala iz utvrđenih skupina, često se može prikazati na nove i različite načine. To se jasno može vidjeti u tijeku propagandnog materijala koji dolazi iz Sirije, gdje se formalne izjave skupina poput ISIS-a podudaraju s paralelnim nizom materijala iz „zapadnih“ regruta na Twitteru ili drugim stranicama društvenih medija.

Koje su opasnosti socijalnih medija u procesu radikalizacije?

Izloženost ekstremističkoj propagandi putem društvenih medija presudna je za proces radikalizacije i to smo vidjeli posljednjih godina. Ekstremne naracije djelotvorne su zbog svoje jednostavnosti, upotrebe žrtvenog jarca i njihovih emocionalnih poziva na strah, ljutnju, sram i čast. Njihove poruke su izrađene tako da iskorištavaju probleme identiteta koje mnogi mladi ljudi možda doživljavaju. Na tom skeletu se grade njihove nasilne i isključujuće ideologije. Ali način prijenosa jednako je važan.

Popularna ekstremistička propaganda često uključuje: visoku produkcijsku vrijednost, uporabu brze obrade, glazbu i karizmatičkog pripovjedača te poziv na akciju. Profesionalna i sofisticirana upotreba društvenih medija od strane ISIS-a osobito je izmjenjivač igara.

Od veljače 2010. preko 95.000 terorističkih sadržaja uklonjeno je s interneta, a tvrtke u nastavku rada s EU-om ograničavaju zlouporabu njihovih platformi od strane terorista i njihovih pristaša. Međutim, sve se više učitava sadržaj i mnogi radikalizatori imaju uspostavljen mrežni identitet koristeći platforme opisane u nastavku:

- Facebook: Navijači ISIS-a koriste Facebook kako bi dijelili sadržaj, kao što su vijesti i YouTube videozapisi, među svojim vršnjacima.
- Twitter: Twitter je još jedna popularna platforma društvenih medija za pro-ISIS račune i one koji dijele ISIS propagandu. Lako je uspostaviti račun, ostati relativno anonimna i dijeliti materijal s velikim brojem ljudi.
- Instagram: Instagram koristi borce i pristaše ISIS-a za razmjenu fotografija koje često proizvode razne medijske organizacije ISIS-a. Navijači ISIS-a također koriste Instagram kako bi podijelili slike svog života u Siriji, često prikazujući pejzaže i slike sugerirajući da žive pun i sretan život.
- YouTube: YouTube se također koristi za pohranjivanje videozapisa, kako službenih ISIS izlaza tako i videozapisa koje su sami stvorili korisnici. Postavit će se više „lažnih“ računa tako da se prilikom uklanjanja videozapisa može brzo ponovno objaviti. Korisnici će objavljevati YouTube veze preko svojih vlastitih platformi društvenih medija kako bi širili materijal, osobito Twitter i Facebook.
- Ask.fm: Ljudi koji razmišljaju o putovanju u Siriju ili Irak ponekad koriste Ask.fm da pitaju britanske džihadiste i pristaše ISIS-a o putovanjima, životnom standardu, regrutiranju, borbama i šire ideologije. Odgovori pristaša ISIS-a ohrabruju, navodeći da će sve njihove poteškoće biti riješene ako putuju u regiju.
- Tumblr: Tumblr, web-lokacija za bloganje, iskorištavaju borci kako bi promovirali duže teološke argumente za putovanja. Tumblr je popularan među ženskim pristašama ISIL-a, koji su napisali blogove koji se bave

zabrinutostima koje djevojčice imaju o putovanju u regiju, poput ostavljanja obitelji i životnog standarda u Siriji.

- Privatne poruke: Na društvenim medijima, pristaše ISIS-a često potiču druge da ih obavijeste na zatvorenim peer-to-peer mrežama kada ih se pita za osjetljive informacije, kao što su kako putovati u regiju, što spakirati i koga kontaktirati kada stignu, Popularne aplikacije za privatne poruke uključuju WhatsApp, Kik, SureSpot i Viber.

Društveni mediji su postali bitan i uzbudljiv dio našeg života. Milijuni mladih svakodnevno koriste te platforme za razmjenu sadržaja. No koristi li se i kao posuda za širenje radikalne ideologije. To je djelomično posljedica toga kako radikalizatori koriste društvene medije za regrutiranje novih radikalnih vjernika, ali također su ovjekovječeni algoritmima koje koriste platforme društvenih medija. Na primjer, nakon što pojedinac traži sadržaj na mreži, prijedlozi generirani pomoću tih algoritama preporučuju sličan sadržaj koji korisnik može pregledati sljedeći. Na taj način, ljudi koji žele tražiti ove informacije na mreži mogu brzo pronaći vezu nakon povezivanja materijala koji dalje potiče njihovo vjerovanje u nepravdu određenih skupina ili zemalja, na primjer, što dodatno ubrzava njihovu radikalizaciju.

Što činiš ako misliš da je netko radikaliziran ili će to tek postati?

Ako sumnjate da je vaše dijete ili član obitelji bilo radikalizirano ili je trenutno radikalizirano, prvo što trebate učiniti jest potražiti stručnu pomoć. U takvoj situaciji, trebate razgovarati s savjetnikom za mlade i potražiti pomoć i savjet. Razgovarajte o tome i s nastavnikom vašeg djeteta i saznajte koji proces ima škola da se nosi s radikalizacijom. Konačno, ako smatrate da je mlada osoba o kojoj je riječ, trebate stupiti u kontakt s policijom u vašoj regiji kako biste prijavili incident i kako biste im omogućili da istraže kako se dogodila radikalizacija i poduzmu mjere kako bi osigurali sigurnost.

HEADS-UP

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project number n° 2017-1-UK01-KA204-036685